

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 260.

CLEVELAND, OHIO; WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 5th, 1930.

LETO XXXII.—VOL. XXXII.

Število brezposelnih delavcev po vsem svetu narašča z vsakim dnevom

Washington, 4. novembra. Izvzemši Francijo se ima danes vsaka država na svetu boriti s problemom brezposelnosti. Mednarodna delavska zveza v Genfu računa, da se nahaja danes na svetu približno 15,000,000 brezposelnih, dočim v istem času priznava, da te številke niso popolne. Po številu je največ brezposelnih v Zedinjenih državah, namreč okoli štiri milione. In v primeri s številom prebivalstva je največ brezposelnih v Nemčiji, kjer je 20 procentov vseh delavcev brez dela. Tako potem pride na vrsto Anglija, kjer je 18 procentov ljudi brez dela. V Nemčiji se nahaja glasom uradne izjave 3,184,000 delavcev brez dela. V Rusiji je danes 1,150,000 brezposelnih, v Angliji 2,100,000, dočim izjavila Francija, da je v državi vsega skupaj komaj 1,000 brezposelnih, namreč takih, ki nečejo delati. Zlasti se brezposelnost širi pod delavsko vlado v Angliji, kjer imajo danes 2,100,000 ljudi brez dela. Tedensko narašča število brezposelnih za 10,000 do 20,000.

Kazen odložena, da brata lahko volita

Kansa City, Mo., 4. novembra. Na zvezni sodniji sta bila brata McIntyre spoznana kriminalna, da sta kršila prohibicijsko postavo. Sodnik je pravkar hotel izreči kazen, ko sta brata prosila sodnika, da počaka z izrekom, češ, da hočeta voliti in naj ju drugi dan pošlje vječo. Sodnik je proučil ugolid in preložil izrek odsodbe. Brata sta volila.

Mnogo delavcev ubitih v Celovcu na Koroškem

Celovec, 3. novembra. Tu građi posebne policijske barake, in pri kopanju temelja je prišlo včeraj do večje nesreče, ko je bilo 20 delavcev zasutih. Bojijo se, da bo več delavcev pri tem zgubilo življjenje.

Naročila po pošti

Rojaki, ki bivate zunaj Clevlanda in ki se hoče udeležiti operice "Gorenjski Slavček," ki jo vprizori pevski zbor "Zarja" dne 23. novembra v S. N. Domu lahko naročijo vstopnice po pošti pri tajniku Mr. Jos. Birk, 1143 Addison Rd., Cleveland, O. Cene so \$1.00, \$1.50 in \$2.00.

Nesrečna volitev

John Kordič, 923 E. 143rd St. je šel volit včeraj zjutraj. V volivni koči je gorela peč, Kordič se je pritisnil peči, in njegova suknja je začela goret. Dobil je veliko luknjo v suknju. In sedaj toži volivni odbor za odškodnino.

Premog

Kupujte premog od domaćina, ki vam postreže kot vam morejo postreći največje kompanije. Je to rojak Mr. Jos. Kern, ki ga dobite na 1194 E. 167th St. Opozorjam na oglas.

260 glasovnic ukradenih

Iz volivne koče na 803 Eddy Rd. je bilo sinoči ukradenih 200 glasovnic, katere so pozneje dobili ležati na cesti na St. Clair Ave. in 114. cesti.

Najden denar

V Grdinovi dvoranai se je v pondeljek večer našla večja sota denarja. Kdor jo pogreša in če se izkaže kot pravega, jo lahko dobi v našem uradu.

Sijajna zmaga demokratov. Bulkley, White izvoljena.

Glasmagovit

Veliko zmago je doživel v Clevelandu demokrat Ray T. Miller, ki je ponovno izvoljen v urad državnega prosekutorja. Za ta urad so republikanci napeli vse sile, da bi ga dobili, toda Miller je bil včeraj zvoljen s še enkrat večjo večino kot pred dvema letoma. Očividno so bili ljudje mnenja, da je Miller uspešen v svojem uradu, ko pošilja sleparke republikanske councilmane v zapore. Millerjeva večina nad Dayem znaša 25,000, dočim je znašala pred dvema letoma samo 12,000. To je najbolj važen urad, katerega so demokrati tudi obdržali.

Zmunt je poražen

Republikancem je tudi hudo, ker so zgubili urad okrajnega komisarja. Jerry Zmnt, ki si je silno prizadeval, da bi bil izvoljen, je bil poražen z malo večino. Na njegovo mesto pride demokrat Joseph Gorman. Zmnt je bil poražen večinoma z glasov unijiskih delavev, ki so bili proti njemu, ker je oddal dela neunijskih tvrdkam. Demokrat Gorman je pa pri unijiskih delavevih zelo priljubljen.

Sulzmann je izvoljen

Najbolj široko se danes smej je John Sulzmann, poznani bivši councilman, demokrat. Dobil je lepo večino nad republikancem Eirickom. Tako ostane ta važni urad še nadalje v demokratskih rokah.

Rojak Mr. Ogrin

Glasovi za kandidate, ki so kandidirali v državno zbornico, so poraženi, da so bili republikanci strahovito poraženi. V volivnih kočah, kjer se je registriralo do 500 državljanov, jih je dobil demokrat Bulkley povprečno 450 glasov, republikanc McCulloch pa 50, ali 9:1. In še najbolj niso bili slovenski glasovi, pač pa koga druga.

Demokrati v W. Va.

Veliko zmago so doživeli demokrati v West Virginiji, kjer so imeli doslej republikanca za senatorja. Demokrati so že sedaj za 80,000 glasov naprej, in bo senatorjem izvoljen demokrat Neely. Sedanji republikanski senator Goff, eden največjih reakcionarjev in nasprotnik delavcev, je bil temeljito poražen.

Jutri sledi poročila

Natančne številke glede izvoljenih podamo jutri, ker jih boše danes ugotovili ali pa še ne. Prinesli bomo vse, kar pride v javnost od volivnega odbora, kakor tudi podatke iz drugih držav.

Miller na delu

Državni prosekutor Miller se je izjavil, da se bo takoj podal na delo, da izsledi še druge zločinje, ki sleparijo z javnim delom.

Važna seja

Odbor podružnice št. 10, Slovenske Ženske Zveze, Collinwood, naznanja članicam, da se vrši redna mesečna seja v četrtek, 6. novembra ob navadnem času in v navadnih prostorih. Na seji bo več tako važnih stvari, tikajočih se podružnice, vsled tega so vabiljene vse članice, da se gotovo udeleže.

Mary Salmič, podpredsednica.

Na volivni dan

V torem popoldne smo se sezstanili po dolgi letih z enim najstarejšim naseljem v Clevelandu, s splošno poznanim Mr. George Boštjančičem, katerega poznate po domače kot "Mr. Boston." Mr. Boston je vedno zanimajo volitve. On je svoječasno mnogo pomagal, da so ljudje dobivali državljanško pravico.

Prohibicija odpravljena

Washington, 4. novembra. Iz treh držav se poroča, da so ljudje tam glasovali z veliko večino, da se odopravili prohibicija, in sicer v državi Illinois, Rhode Island in New Jersey.

Drug, uradi

Tudi se ne more še vedeti kdo je zmagal za rekorderja in za koronerja. Bitka je zelo huda, in republikanci kot demokrati imajo skoraj enako število glasov. Ljudje so v mnogih slučajih črtali na glasovnicah in precej izbirali, dasi je bilo letos oddanih več "straight" demokratskih tiketov kot kdaj prej.

V Euclidu

Z Euclida se nam poroča, da so bili republikanci tam strahovito poraženi. V enem slovenskem volivnem okraju na primer je bil vesel Robert Bulkley, ki je izjavil: "Očividno so ljudje nedavoljni s sedanjim vlado in so hoteli imeti spremembo. Dobili so jo. Visoki tarif ne odgovarja ameriškemu narodu, zato je narod demokratom dal priliko, da spregovorijo drugo besedo. Skušali bomo ohraniti podano nam zaupanje od naroda."

Slovenski okraj

Iz 10., 23., 26. in 32. varde, kjer se stejejo glasovi naših slovenskih državljanov, se poroča, da so bili republikanci strahovito poraženi. V volivnih kočah, kjer se je registriralo do 500 državljanov, jih je dobil demokrat Bulkley povprečno 450 glasov, republikanc McCulloch pa 50, ali 9:1. In še najbolj niso bili slovenski glasovi, pač pa koga druga.

Morrow v New Jersey

Iz države New Jersey se poroča, da bo najbrž izvoljen Dwight Morrow za senatorja, dasi ne bo tako lahko kot se je pričakovalo. Njegov nasprotnik, demokrat Simpson, mu je tesno za petami. Oba, Morrow, kot republikanc in Simpson kot demokrat, sta se izjavila za odpravo prohibicije.

Iz California

Pozdrave pošiljata Mr. in Mrs. Jakob Stonich iz zlate Californije, kjer sta naseljena v mestu Hollywood. Pozdravlja Mr. in Mrs. Anton Grdina, Mr. in Mrs. Jos. Smole ter Mr. Križmančič, ki mu je obiskal ob priliku svojega potovanja po Ameriki. Omenjata, da je California polna grozdja in da ga še polovicna obrana.

Društvo vodnikov Venec št. 147 SNPJ je na seji 2. novembra sklenilo, da daruje iz blagajne \$10.00 v prid pevskemu društvu Zarja, odsek sec. kluba št. 27.

Franklin Roosevelt je sijajno zmagal po vsej državi New York

New York, 4. novembra. Ta država Connecticute se poroča, da je tam porazil Dr. Cross, demokrat, svojega republikanskega nasprotnika Rodgers. Demokrati so sijajno zmagali. V državi Wisconsin je pa zmagal progresivni republikanec La Follette. Iz države Alabama se poroča, da je tam propadel skoro gotovo znani senator Heflin, ki se je pred dvema letoma kot demokrat uprl demokratom in deloval za Hooverja, ker je bil Smith katoličan. Zmagal je bilo, da se je moral demokrat Lewis, ki je moral, boriti proti dvema republikanskima ženskama, ki sta obe suhi. Glasom najnovješih poročil je dobila Mrs. McCormick 229,757 glasov, Mrs. O'Neil 23,485, demokrat Lewis pa 521,035 glasov, kar je ogromna zmaga.

Pričakujemo, da bo imel demokrat Bankhead. Tako bo enkrat konec tega najbolj žalitnega zastopnika prohibicije in sovražnika katoličanov — Tom Heflin.

Bondi so zmagali

Skoro gotovo je, da so volivci odobrili vse bonde, kolikor jih je bilo predlaganih glede mesta, šol in Metropolitan parka. Ako bo vse odobreno, tedaj bo na razpolago \$47,000,000, in z delom se bo marsik pričelo. Ves denar se bo vporabil v Clevelandu in okolici.

Damm ni prodrl

Dasi končne številke niso še znane, pa je že skoro gotovo, da Adam J. Damm, ki je na demokratskem tiketu kandidiral za okrajnega blagajnika, ni prodrl. Sedanji blagajnik Colister je republikanec in je skoraj gotovo izvoljen, dasi končne številke še niso v javnosti.

Prohibicija odpravljena

Washington, 4. novembra. Iz treh držav se poroča, da so ljudje tam glasovali z veliko večino, da se odopravili prohibicija, in sicer v državi Illinois, Rhode Island in New Jersey.

Vreme

Republikanci so propadli, ker je ex-socialist Vatro Grill volil za nje!

Amerikanski konzul, njegova žena in podkonzul utonili v Matanzas zalivu

Havana, Kuba, 4. novembra. Ameriški konzul v Matanzas je s svojim podkonzulom in s svojo soprogo na izlet v Matanzas zaliv. Soproga konzula se je sprehajala ob morskem zaluvi, ko jo je zadel ogromen morski val, 14 čevljev visok, ki je pograbil in odnesel v morje. Konzul Jackson je skočil za svojo ženo v razburkano morje, toda je ni mogel rešiti. Potem je pa skušal podkonzul Wainwright rešiti zakonski par, kar se mu tudi ni posrečilo. Dva nadaljnja konzularna uradnika sta skušala rešiti vse tri, a je bilo vse pričakovano, da slednja dva resila smrti v vodi. Trupla je morje pozneje vrglo na suho.

Nekaj drobnih novic iz barbertonske naselbine

Preteklo nedeljo zjutraj se je na potu v Cleveland ponesrečil v avtomobilski nczgodi rojak Louis Semrov, ki se nahaja sedaj v bolnici. Lažje poškodbe je dobila njegova soproga Mary in Mrs. Frances Ujčič. Želimo vsem skorajnjega okrevanja. — Pri Mr. John Smoderlic iz 14. ceste so dobili te dni čvrsto 12 funtov težko hčerkico. Pravijo, da je zelo pridna, kot so vse ženske! — Na hribu pri Mathew Usniku so pa dobili festfanta. In tako je naša barbertonska naselbina zopet za dva člana močnejša. Iskrene čestitke vsem!

V Kanadi je med ovcamen preveč volkov

Lindsay, Ontario, 3. novembra. Divji volkovi so začeli zadnje dneve hudo razsajati med čredami ovac. Stotine volkov se je pojavilo zadnje čase na farmah, kjer so razstrgali in poklali na tisoče ovac. Otrioci se ne upajajo v šolo, razven če se vozijo v spremstvu vodnikov in staršev. Navzočnost volkov v taki množini, kot pravijo farmerji, je znamenje zgodnje in hude zime.

Nemec imenovan zastopnik češke republike

Praga, 3. novembra. Dr. Robert Feischer, rodom Nemec, je bil od zunanjega ministerstva imenovan češkim poslanikom za Kitajsko. Doslej je bil generalni konzul v Carigradu. To je prvič, da rodom Nemec, zastopa češko republiko v tujezemstvu.

Tudi Anglia se pripravlja na prohibicijo

London, 3. novembra. Prvo branje glede prohibicije v Angliji, se je uprizorilo danes, ko je bil stavlen predlog, da se uveljeva prohibicija v Angliji. Predno more biti predlog sprejet kot postava, mora biti trikrat čitan v parlamentu, nakar se glasuje.

Stražna ladja je zaplenila angleški parnik

Providence, R. I., 4. novembra. — Zvezna stražna ladja Tucker je danes zaplenila angleški parnik Mabelton, ker se je parnik nahajjal v ameriški vojni, manj kot dvanaest milij od ameriškega obrežja. Osem marinov je bilo aretriranih. Na ladji so dobili mnogo sodov zagonja in druge pijače.

○ Danes pride v Cleveland admiral Byrd.

* Nevarno se je ponesrečil Lawrence Roller, radio oznanjevalec na postaji WHK.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznalačih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.

Fosamezna številka 3 centa.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 260, Wed. Nov. 5th, 1930.

Položaj Jugoslavije in Italije

V Splitu je zaključil te dni svojo sejo glavni odbor "Jadranske straže." Na seji so razpravljali zlasti o delu za okrepitev organizacije in za razširjenje pomorske propagande med prebivalstvom; v tem pravcu so bili sprejeti razni sklepi. Ob zaključku sej je bila sprejeta naslednja resolucija:

"Delegati "Jadranske straže" iz Beograda, Cetinje, Dubrovnika, Karlovca, Kragujevca, Ljubljane, Maribora, Niša, Novega Sada, Osijeka, Prištine, Sarajeva, Skoplja, Splita, Sušaka, Valjeva, Velikega Bečkereka, Vranja, Zagreba in Zaječarja skupno s člani izvršnega odbora obnavljajo na sestanku, da bodo vršili svojo naloge, da bodo gojili med našim prebivalstvom ljubezen do našega Jadranskega morja ter zavest o važnih narodnih in državnih interesih, ki so zvezani s tem morjem in ki kanje že danes kaže vsa Jugoslavija brez razlike plemen, ver in stanov čedalje večje razumevanje."

Delegati Jadranske straže iz vse države smatrajo obenem za svojo dolžnost, da v imenu pravičnosti in humanosti pred vsem kulturnim svetom ožigajo borbo, ki stremini brezobzirnim iztrebljenjem jugoslovenskega naroda, in da v imenu vzvišenih načel, ki na njih temelje svetovni mir in naloge Društva narodov, opozori mednarodno zavest na neresnično in miru nevarno kampanijo, ki jo vodi tisk v Italiji o izmišljenem italijanski Dalmacije in za nasilni napad na naše more in Primorje. Storiti mora to tembolj, ker se razvija ta propaganda neovirano in je vsak dan bolj organizirana.

Trdno smo uverjeni, da je splošno znana resnica o Jugoslovenstvu vzhodne jadranske obale, ki so jo priznali tudi najsvetlejši italijanski duhovi in ki je potrjena ne samo z globokim preprčanjem prebivalstva, temveč tudi z odločno voljo vsega jugoslovenskega naroda, da brani in varuje to morje.

Delegati Jadranske straže odklanjajo v imenu vsega naroda najodločnejše vsako imperijalistično težnjo po našem morju in po našem ozemlju in izjavljajo, da je treba proti tem težnjam zgraditi mirno, toda močno organizacijo narodne pripravljenosti, ki naj zvesto in z zanosom podpre ter da v vsemi silami pospeši razvoj Jadranske straže, ki so ji na nezlomljivi zastavi utisnjene besede, da stoji vsa ujedinjena domovina kot en mož za obrambo našega morja od teh težnj."

* * *

Italijanski emigrantski list "Liberta" objavlja pod naslovom "Govori g. Mussolini in gospodarske težkoče Italije" daljši članek, v katerem pravi med drugim:

"G. Mussolini v zadnjem času vedno češče govori o problemu revizije sindikalnih organizacij. Nedavno je izjavil, da je treba po petih letih udejstvovanja spraviti te organizacije v sklad s sedanjim gospodarskim stanjem države. Pravega razloga za to pa Mussolini ni navedel, kajti vrok je predvsem v vedno večji nezadovoljnosti delavcev in delajalcev z obstoječo ureditvijo korporacij, v katerih se mnogo več razpravlja o politiki kakor pa o odnošaju dela do kapitala. Mussolini je govoril tudi o gospodarskem položaju in naglašal, da se gospodarska kriza ne občuti samo v Italiji, marveč po vsem svetu in da je gospodarska kriza v Italiji še najmanjša. Pravo stanje stvari je seveda docela drugačno. Fašistična Italija stoji pred zelo resno gospodarsko krizo. Inozemstvo vedno bolj zapira svoj mošnjiček in Italija že skoro nikjer ne more več dobiti posojila. Država se ne more več boriti proti vedno bolj naraščajoči draginji. Število konkurzov narašča od dne do dne, državna blagajna je vedno bolj prazna in fašistični voditelji skušajo samo se rešiti, kar se rešiti da. Najhujše zlo za Italijo je brezposelnost; število brezposelnih znašč že sedaj pred zimo nad 400 tisoč. Najhujše je brezposelnost v Lombardiji in Benečiji. Položaj delavstva pa je povsod obopen. Povprečno zsluži delavec 40 do 50 lir na teden, pri tem pa dela mnogokrat samo po en teden v mesecu. Pri takem stanju stvari je razumljivo, da trka Mussolini na patriotizem celokupnega naroda. Mussolini sam priznava, da bo moral fašizem v bližnji bodočnosti premagati velike težkoče, in zato mislimo, da ni niti dobro niti zdravo za režim in za ves italijanski narod, da stalno manifestirata svoje neprijateljstvo do sosednih držav. To je najslabša pot za rešitev takih problemov."

* * *

Časopisje poroča: Poslanec Eugenio Cosselschi se je obrnil na notranjega ministra z naslednjim vprašanjem:

"Prosim za pojasnilo, kaki ukrepi so bili narejeni, da se prepreči neprestana protifašistična propaganda, ki jo vrše slovenski duhovniki v Julijski Krajini in ki jo je posebno osvetljen zahrbni umor odličnega vzgojnika pri Gorici. Prosim za odgovor, ali gospod minister na podlagi duha, ki je vodil do velikega dogodka sporazuma s Svetom stolico, ne smatra za potrebno, da obrne pozornost višoke cerkvene oblasti na potrebo hitrega in blagohotnega sodelovanja cerkvenih predstavnikov pri narodnem pomirjenju; ni dovolj, da se zatirajo neznosne zlorabe, temveč treba jih je enkrat za vselej preprečiti s tem, da se zamenjajo slovenski politikanti z italijanskimi duhovniki. Pri tem naj se vpoštova, da so se vsi duhovniki, ki so bili poslanji iz starej provinc v obmejne kraje, izkazali za izredno dobre duhovne poslance in so si znali pridobiti vso naklonjenost, simpatije in vdanost tujerodnega ljudstva, ki je na ta način našlo poleg

mira veste tudi mir v svojih domovih." To pomeni, da nameravajo fašisti sedaj umakniti tudi slovenske duhovnike iz Primorja!

DOPISI

Cleveland, O.—Prosim, da bi priobčili ta moj prvi dopis v Vašem cenjenem listu, katerega vse zelo radi prebiramo. Dne 28. septembra so name naši prijatelji napravili prav lep in zavaven večer v Knausovi dvorani, ob prilikih desetletnice najine poroke. Zares, nisva vedela, da imava toliko prijatelje, kakor so se ob tej prilik pokazali, in katerim se vsi prav iz srca zahvaljujeva. Najbolj in najprej pa se morava zahvaliti moji sesteri Mrs. Valenčič, ki je za vse tako lepo skrbila v vse povabilu, s pomočjo moje prijateljev zbranih: Mr. in Mrs. M. Novak, družina Hočevar iz E. 82. ceste, družina Fr. Rožič, družina Zgonc, Prosser Ave., Mr. in Mrs. Butala, Mr. in Mrs. Zakrajšek, Mr. in Mrs. Godič, Mr. in Mrs. Meglich, družina D. Tomažin, Mr. in Mrs. J. Modic, Mr. in Mrs. C. Brodnik, St. Clair Ave., Mr. in Mrs. J. Dolenc, in Mr. in Mrs. M. Dolenc.

Mr. in Mrs. J. Perpar, Carl Ave., Mr. in Mrs. A. Fortuna, Mr. in Mrs. J. Lúzna, Mr. in Mrs. J. Milavec, Mr. in Mrs. F. Cimperman, Mr. in Mrs. J. Svinčel, družina Maček, Mr. in Mrs. A. Skulj, Mr. in Mrs. A. Pozeljnik, Mr. in Mrs. M. Bambič, Mr. in Mrs. A. Smolich, Mr. in Mrs. J. Mencin, West Park, Mr. in Mrs. L. Sodja, Mr. in Mrs. F. Fabjan.

Mr. in Mrs. L. Miklavčič, Mr. in Mrs. R. Ivančič, družina Lach, West Park, Mr. J. Pekol, Mr. in Mrs. J. Vidmar, Mr. in Mrs. M. Ivanc, Mr. in Mrs. A. Rode, Mr. in Mrs. J. Pikš, Mr. in Mrs. J. Ponikvar, Mr. in Mrs. J. Zgonc, Mr. L. Sever, Mrs. M. Dejak, Mr. in Mrs. Korošec, Mrs. Hrastar, Mrs. Makovec, Mrs. M. Hočevar, Mr. in Mrs. J. Posch.

Mr. in Mrs. A. Žnidaršič, Mr. J. Zgonc, Mr. in Mrs. Zaje, Mr. in Mrs. J. Adamič, Mr. in Mrs. M. Peterlin, Mr. in Mrs. J. Hočevar, Addison Rd, Mrs. R. Arko, Mr. Ed. McEwen, Mr. in Mrs. J. Petrinčič, Mr. in Mrs. F. Oražem, Mr. in Mrs. L. Prijatelj, družina Jeraj, Prosser Ave., Mr. in Mrs. M. Tomšič, družina Maver, Mr. S. Pirnat, Mrs. J. Lužar, družina Verhovnik, Mr. in Mrs. A. Martinčič.

Družina Debevec, Mr. in Mrs. Brancelj, Mr. in Mrs. Juršinoviz, E. 175th St., Mr. in Mrs. M. Salomon, Mr. in Mrs. P. Žigman, Mr. in Mrs. L. Sanabor, Mr. in Mrs. C. Glavič, Mr. in Mrs. A. Možek, Mr. in Mrs. M. Brunswick, Mr. in Mrs. A. Klemenčič, Mr. in Mrs. J. Brodnik, Edna Ave., Mrs. Th. Kostanček, Mr. in Mrs. Košir, Mr. A. Babič, Mr. in Mrs. M. Planinšek.

Mr. in Mrs. F. Eckhart, Miss M. Hudolin, Mr. in Mrs. J. Žulich, Neff Rd., Mr. in Mrs. F. Švigel, E. 53rd St., Mr. in Mrs. J. Brodnik, Mr. in Mrs. J. Pajk, Bonna Ave., Mr. in Mrs. R. Trhler, Carl Ave., Mrs. J. Brezovar, Mrs. M. Vesel, družina Zurga, Aspinwall, Mr. in Mrs. A. Damm, Mr. in Mrs. Andolek, Mr. in Mrs. M. Križman, Mr. in Mrs. L. Zupančič, E. 81st St., Miss J. Vokač za cvetlice.

Lepa hvala vsem skupaj in oblikovali vam bova enako povrnila, Bog plačaj in Bog živi! Mr. in Mrs. Perpar in družina.

NE POZABIMO

Slovenska narodna čitalnica v Clevelandu zbira pomožni sklad za največjega slovenskega humorista, Rado Murnika.

Največji slovenski humorist Rado Murnik ne more živ pod zmijo, tako je: Umrli ne more, a življenje njegovo je pomilovanja vredno. Domovina je bila tako "usmiljena," da ga je prepeljala v Mestno ubožnico v Ljubljani. Stopil je na pot za svojim tovaršem, humoristom Alešovcem: kar enemu, to dru-

bich, k iso jim pri tem pomagali. Hvala tudi moji nečakinja za lepo košarico cvetlic, ki mi jih je podarila in dar od prijatelja.

Gostje so bili pa od vseh krajev: Iz Collinwooda, iz Newburga, Nottinghama in West Parka. Med gosti sta bila tudi Mr. in Mrs. Damm in njih sin, katerim se lepo zahvalimo za obisk. Daje se iskreno zahvaljujeva sledečim, ki so pomagali, da je bilo toliko prijateljev zbranih: Mr. in Mrs. M. Novak, družina Hočevar iz E. 82. ceste, družina Fr. Rožič, družina Zgonc, Prosser Ave., Mr. in Mrs. Butala, Mr. in Mrs. Zakrajšek, Mr. in Mrs. Godič, Mr. in Mrs. Meglich, družina D. Tomažin, Mr. in Mrs. J. Modic, Mr. in Mrs. C. Brodnik, St. Clair Ave., Mr. in Mrs. J. Dolenc, in Mr. in Mrs. M. Dolenc.

Mr. in Mrs. J. Perpar, Carl Ave., Mr. in Mrs. A. Fortuna, Mr. in Mrs. J. Lúzna, Mr. in Mrs. J. Milavec, Mr. in Mrs. F. Cimperman, Mr. in Mrs. J. Svinčel, družina Maček, Mr. in Mrs. A. Skulj, Mr. in Mrs. A. Pozeljnik, Mr. in Mrs. M. Bambič, Mr. in Mrs. A. Smolich, Mr. in Mrs. J. Mencin, West Park, Mr. in Mrs. L. Sodja, Mr. in Mrs. F. Fabjan.

Mr. in Mrs. L. Miklavčič, Mr. in Mrs. R. Ivančič, družina Lach, West Park, Mr. J. Pekol, Mr. in Mrs. J. Vidmar, Mr. in Mrs. M. Ivanc, Mr. in Mrs. A. Rode, Mr. in Mrs. J. Pikš, Mr. in Mrs. J. Ponikvar, Mr. in Mrs. J. Zgonc, Mr. L. Sever, Mrs. M. Dejak, Mr. in Mrs. Korošec, Mrs. Hrastar, Mrs. Makovec, Mrs. M. Hočevar, Mr. in Mrs. J. Posch.

Mr. in Mrs. A. Žnidaršič, Mr. J. Zgonc, Mr. in Mrs. Zaje, Mr. in Mrs. J. Adamič, Mr. in Mrs. M. Peterlin, Mr. in Mrs. J. Hočevar, Addison Rd, Mrs. R. Arko, Mr. Ed. McEwen, Mr. in Mrs. J. Petrinčič, Mr. in Mrs. F. Oražem, Mr. in Mrs. L. Prijatelj, družina Jeraj, Prosser Ave., Mr. in Mrs. M. Tomšič, družina Maver, Mr. S. Pirnat, Mrs. J. Lužar, družina Verhovnik, Mr. in Mrs. A. Martinčič.

Družina Debevec, Mr. in Mrs. Brancelj, Mr. in Mrs. Juršinoviz, E. 175th St., Mr. in Mrs. M. Salomon, Mr. in Mrs. P. Žigman, Mr. in Mrs. L. Sanabor, Mr. in Mrs. C. Glavič, Mr. in Mrs. A. Možek, Mr. in Mrs. M. Brunswick, Mr. in Mrs. A. Klemenčič, Mr. in Mrs. J. Brodnik, Edna Ave., Mrs. Th. Kostanček, Mr. in Mrs. Košir, Mr. A. Babič, Mr. in Mrs. M. Planinšek.

Mr. in Mrs. F. Eckhart, Miss M. Hudolin, Mr. in Mrs. J. Žulich, Neff Rd., Mr. in Mrs. F. Švigel, E. 53rd St., Mr. in Mrs. J. Brodnik, Mr. in Mrs. J. Pajk, Bonna Ave., Mr. in Mrs. R. Trhler, Carl Ave., Mrs. J. Brezovar, Mrs. M. Vesel, družina Zurga, Aspinwall, Mr. in Mrs. A. Damm, Mr. in Mrs. Andolek, Mr. in Mrs. M. Križman, Mr. in Mrs. L. Zupančič, E. 81st St., Miss J. Vokač za cvetlice.

Lepa hvala vsem skupaj in oblikovali vam bova enako povrnila, Bog plačaj in Bog živi! Mr. in Mrs. Perpar in družina.

In spal vse božje popoldne," doda doktor, ki se je bal, da bo Frank premalo povedal.

"Kaj me pa sprašuje, če tako natanko vse vesta?" odgovarja jezlo Frank. "Najprej sem nabral borovnic za paje. Potem sem prinesel škaf vode, da si boš sedaj lahko umil svoje umazane prste in nos. Potem sem preštel vse steklenice piva, ki so se v zalogi in vse lepo zložil na polico, da bodo bolj pri roki. Potem sem se pa malo vlegel..."

"In spal vse božje popoldne," doda doktor, ki se je bal, da bo Frank premalo povedal.

"Kaj me pa sprašuje, če tako natanko vse vesta?" odgovarja jezlo Frank. "Saj sem se bil dvakrat pripravil, da bi odsekal kako poleno, pa sem se spomnil, da je to Jakatovo delo in sem se mu bal zameriti, saj veste, kakšen je, če se kdaj vtika v njegove zadeve."

"Nisi se bal moje zamere, ampak vedel nisi, kako se sekira v roke prime. Saj pravim, če je ta človek za kako rabo. Saj se bi ne bil tako pripravil pri steklenicah, bi ga ne jemali se-

do Murniku. Sklenilo se je, da čitalnica prične z nabiranjem pomožnega fonda v pomoč nevrečenja. Sklenilo se je obenem, da se naprosi vse štiri, v Clevelandu izhajajoče liste, da priobčijo tozadovni apel. Uredništvo pa nabirala darove. Iste se tudi lahko izroči Slovenski narodni čitalnici. Ko bo nabrana pričerna voda, bo ista odposlana pisatelju Rado Murniku v Mesto na ubožnico v Ljubljano.

Niso danes med nami veseli in solnčni žarki, tudi pri nas ni vsega dovolj. Toda še vedno se dobi dolar, ki bi bil v veliko in hvaleno pomoč našemu velikemu prijatelju v starci domovini. Zavzemimo se mi, ameriški Slovenci, ponudimo spomenik priznanja našim živim pisateljem. Kdor more dati, ta najda. Dobravola v jasno vsele srečno vodljivo v starci domovini, da čujemo glasove, da se zavedamo in skušamo pomagati prav takrat, ko je pomoč in prijateljska tolažba najbolj potrebna in primerna.

Mi se čudimo in skušamo opozoriti domovino, da popravi, kar je mogoče popraviti. Kdor hitro da, ta dvakrat da. Za Slovensko narodno čitalnico,

Janko N. Rogelj, predsednik.

DVA TEDNA V KANADSKIH GOZDOVIH

Piše JAKA DEBEVEC

Imeli smo srečen dan in vratili smo se z dobrim plenom rib, zato si nisem mogel pomagati in sem krepko zavrskal, da bo cenjeno občinstvo vedelo, da gremo domov. Če bi bila v tem kraj, kjer smo bili mi, kaka gostilna, bi si morda ljude razlagali moje vriskanje drugače, ker je pa ni bilo, morajo vedeti, da ne prihajamo praznih rok.

Srečno smo prišli tudi čez tisto "trapasto bry"

Glasilo S.D.Z.

Zapisnik seje gl. odbora dne 28. oktobra 1930

Glavni predsednik John Gornik odpre sejo ob 7:30 zvečer. Odsotni so: Jernej Knaus (se je opravičil), Louis J. Pirc in Ignac Smuk.

Bere se zapisnik zadnje seje, ki se sprejme s pripombo, da je bilo pri zadnji seji sklenjeno, da se priobči pismo društva Danica št. 11, ker se pa tega ni storilo, se ne reflektira na priobčitev tega pisma sedaj.

Za vstop prosi sestra Anica Rogelj od št. 2, ki razloži gl. odboru, da je prišla v imenu društva, ki bi rado ustanovilo basket ball odsek, ter prosijo gl. odbor, če bi mogel v ta namen pomagati društvu nekaj več kot \$50, kot je bilo sklenjeno na zadnji seji. Gl. predsednik se zahvali sestri Rogelj za njeno zanimanje za društvo in Zvezo ter izjavlja, da bo glavni odbor o tem sklepal poznevo.

Zatem prosita za vstop tudi sestri Garbas in Hochevar od št. 2, ki razložita isto željo kot poprej sestra Rogelj.

Glavni odbor debatira o tem in sprejme sledeči predlog: Gl. odbor da iz blagajne \$150 za basket ball in ker sta se doslej oglasila samo dva društva, se da društvo št. 2 \$100, društvo št. 4 pa \$50, ker ima zadnje omenjeno društvo obleke še od zadnje sezone.

Zadeva sobrata Joe Zupančiča od št. 1. Ta sobrat je izgubil vid na enem očesu, za kar mu je Zveza izplačala odškodnino. Poskodovan pa je bil tudi na drugem očesu, za kar je dolesj dobival bolniško podporo. Rane na tem drugem očesu so sedaj zacegne, torej ta član po pravilih ni več opravičen do nadaljnje bolniške podpore. Ker so pa zdravniki, med njimi tudi naš vrhovni zdravnik, izjavili, da sobrat Zupančič tudi na tem očesu ne bo več dobro videl in da ne bo nikdar več zmožen za kako delo, glavni odbor sklene, da se mu da odškodnina tudi za to očo, s pripombo, da podpiše izjavo, da za bolezni na očeh ne bo zahteval nobene bolniške podpore več.

Za vstop prosi sobrat Frank Zorich, predsednik društva št. 1. Prosi, da bi smel spregovoriti par besed glede 20-letnice, ki jo bo obhajalo društvo Slovenec št. 1 na 16. novembra. Povabi gl. odbor, da se udeleži te proslave, ter da vsakemu prostu vstopnico za banket. Podari glavnemu odboru sliko ustanovnikov društva Slovenec, ozir. Zveze. Zahvali se za oglas v Spominski knjigi in še posebej gl. tajniku, ki mu je šel tako prijazno na roko pri sestavljanju zgodovine društva.

Glavni predsednik se v imenu gl. odbora zahvali za sliko in vstopnice in apelira na glavni odbor, da se na ta dan udeleži kongresativno te slavnosti, društvu pa želi obilo uspeha.

Odobri se operacijska odškodnina za sestro Mary Supan, čl. društva št. 2, v vsoti \$75.00.

Predloži se bolniška listina sobrata Leopold Polis-a, čl. društva št. 8. Ta član je hodil za časa njegove bolezni vsak dan v tovarno, kjer se je moral javiti, dasi ni delal in je dobil od tovarne svojo dnevno plačo. Ker Zvezina pravila pravijo, da se plača bolniška podpora za izgubo časa, se sklene, da se temu člunu ne plača bolniška podpora.

Peter Simčič, čl. društva št. 10 prosi za izvanredno podporo. Iz predložene listine je razvidno, da je revščina res velika, se sklene, da se mu nakaže izvanredno podpora v vsoti \$50, ki se nakaže društvu. Društvo pa naj skrb, da se ta denar porabi za hranino in stanovanje omenjenega člana.

Društvo št. 9 predloži prošnjo, da bi se nakazalo kako nagradajo za zmagovalce v letosnjki baseball igri. Komisar Jakšič poroča, da se je začetkom sezone povedalo vsem igralcem, da ne bo nobenih nagrad. Vseeno se sklene, da se nakaže iz športnega sklada \$50 s pripombo, da se denar porabi za nabavo jopičev in da mora biti na jopičnih znak SDZ.

Tajnica društva št. 11 omeni, da je bila neka članica pri njenem društvu črtana iz društva in zveze pred sedmimi meseci in če se jo sedaj lahko sprejme nazaj. Sklenjeno, da se jo sprejme nazaj le kot novo članico.

Članice novega društva št. 56 predloži gl. odboru opravilnik za svoje društvo. Se sklene, da mora vsako podrejeno društvo rabiti le opravilnik, ki je sedaj v veljavi in ki je bil odobren od gl. odbora. Lahko ga pa predloži konvenciji, ki ga lahko odobri ali zavrne.

Glavni tajnik bere pismo od godbe Bled, ki bo 25. novembra obhajala 15-letnico obstanka. Godba ponudi Zvezi oglas v Spominski knjigi. Se odobri oglas za pol strani v vsoti \$5.

Državni department naznanja, da je pregledal vse poslovanje pri Zvezi in izjavlja, da gl. urad posluje tako točno in da so vse knjige v lepem redu. SDZ ima sedaj 105.80% solventnosti. Se vzame na znanje.

Sklenjeno, da je varčina \$25,000, ki jo daje North American Trust banka za denar, ki ga ima Zveza vloženega na tej banki, zadostna še za naprej.

Članica Katie Tomšič, čl. društva št. 20 je pristopila meseca julija t. l. v bolniški oddelki. Pozneje se je pronašlo, da je bila ta članica ob času bolniške preiskave bolna na nogi, kar je zamolčala pri preiskovalnem zdravniku. Sklene se, da se tej članici povrne asesment iz bolniškega sklada, kar ga je dolesj plačala in da se jo suspendira iz razreda za bolniško podporo.

Gl. tajnik poroča, da je v zadnji kampanji pristopilo 559 članov in članic v oba oddelka. Se vzame z veseljem na znanje.

Sklene se, da odbornik Kushlan pismenim potom opomini vse one dolžnike, ki so zaostali s plačilom obresti za dva termina ali več.

Gl. predsednik da sledi prečiščenje:

Meseca oktobra sem se udeležil petih sej naših bratskih društev. Z menoj je bil brat gl. podpredsednik Fr. Černe na dveh sejih, in sestra Albina Novak, članica poretnega odbora na treh sejih.

Prepričali smo se, da se vodijo seje pravilno, ravno tako lenjige. Opazili smo, da pri štirih izmed petih društev se niso čitala poročila gl. urada in Zvezinoga glasila. Točka v Zvezinih pravilih to sicer zahteva, in naj to društva tudi vpoštovava.

Glede lastnega glasila je aktivno članstvo, namreč navzoči na omenjenih sejah glasovalo: polovica za in druga polovica proti. Po svoji najboljši zmožnosti raztolmačim dobro delo sedajšnjega glasila, ter ravno tako povdarnjam koristi in reklamo, kar ter bo lahko doprinošalo lastno glasilo. Vselej povem, da bo treba članstvu plačati poseben asesment za lastno glasilo. Gotovo pa je, da je to le poskušnja in da bo prihodnja konvencija odločila o tem. Po mojem prepričanju bi bilo prav, da članstvo odlo-

či pred konvencijo, ali je za, ali proti lastnemu glasilu, ter tako naroči tudi svojemu zastopniku.

Udeležba na sejah ni povoljna, članstvo se ne udeležuje sej. Vsi za Zvezo vneti člani in članice, zlasti pa uredniki, žele sugestije, kaj bi privelo članstvo na društvene seje. Meseca novembra se udeležim sej še več društev, katerih imena in številke, čas in prostor seje je bil priobčen v glasilu. Kdor izmed gl. odbornikov želi iti z menoj na te seje, mu bom hvaležen, kakor tudi članstvo.

V tem mesecu se je izročila častna kupa od društva Slovenska Bistrica št. 42, Girard, O., društvu Ameriški Slovenci št. 21 Lorain, O. Bil je to zopet dan, kateri je dal veliko moralnega užitka in reklame za naš organizacijo.

Umrl: Louis Ilijas, c. št. 2939, čl. mlad. oddelka dr. št. 1, umrl 11. oktobra 1930. Vzrok smrti: ubit avtomobilu. Dečič starši. Pristopil v Zvezo 5. februarja 1928.

John E. Zakrajšek, c. št. 3795, čl. društva št. 1, umrl 26. avgusta 1930. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan za \$1000. Dedič: Frances Zakrajšek, mati. Pristopil v Zvezo 1. oktobra 1922.

Pavel Virgil, c. št. 2714, čl. društva št. 21, umrl 9. oktobra 1930. Zavarovan za \$1000. Vzrok smrti: pljučnica. Dedič: Režina Virgei, soproga. Pristopil v Zvezo 19. januarja 1919.

John Spelko, c. št. 3481, čl. društva št. 1, umrl 21. septembra 1930. Vzrok smrti: notranja bolezen. Zavarovan za \$1000. Dedič: Margaret Spelko, mati. Pristopil v Zvezo 6. novembra 1921.

Ignac Petan, c. št. 4488, čl. društva št. 12, umrl 6. septembra 1930. Vzrok smrti: zastrupljenje od plina. Zavarovan za \$1000. Dedič: Mary Petan, soproga. Pristopil v Zvezo 20. maja 1923.

Mary Švegel, c. št. 286, čl. društva št. 4, umrla 8. oktobra 1920.

Vzrok smrti: notranja bolezen. Zavarovana za \$1000. Dedič: Frank Švegel, soprog. Pristopila v Zvezo 14. januarja 1914.

Ana Pate, c. št. 3674, čl. društva št. 4, umrla 8. oktobra 1930.

Vzrok smrti: jetika. Zavarovana za \$1000. Dedič Rudolf Pa-te, soprog. Pristopila v Zvezo 10. maja 1922.

Glavni predsednik zaključi sejo ob 11:05 PM.

John Gornik, James Debevec, zapisnikar.
gl. predsednik.

John Gornik, James Debevec, zapisnikar.

HENRIK SIEKIEWICZ POTOP

Iz poljske prevel
DR. RUDOLF MOLE

"Da, res je!" se je vmešal gospod Kmitic.

"Razen gospoda Sapehe, gospoda Gosievskega, gospoda čarnegeka v kraljevih hetmanov," je pripomnil Harlamp.

"Bolje, da ne govorimo o teh stvareh," je rekel Ganchof. "No, gospod polkovnik, vrni se zdrav! Povišanja te čakajo tukaj..."

"In gospodična Bilevičeva!" je pripomnil Harlamp.

"Gospoda gospodična Bilevičeva nič ne briga," je odgovoril rezko Kmitic.

"Gotovo, da nič, ker sem tudi že prestar. Zadnjič... Čakajte, gospodje... kdaj je že bilo to?... Aha! Zadnjič ob času volitev danes milostno nam vlada Jana Kazimirja..."

"Gospod, odvadi od tega svoj jek!" je prekinil Ganchof. "Danés nam milostno kraljuje Karol Gustav."

"Res je... Consuetudo altera natura... Torej poslednjikrat, ob času volitev Jana Kazimira, našega bivšega kralja in velikega kneza litevskega, sem se na smrt zaljubil v neko gospodino iz spremstva kneginje Jemelije. Mikavna je bila ta živalca... A ko sem ji hotel bliže pogledati v oči, mi je podstavil gospod Volodijovski sabljo. Imel sem se biti z njim, medtem pa je prišel vmes Bohun, katerega je Volodijovski razčesnil kakov zajca. Ko bi tega ne bilo, bi me vi, gospodje, sedaj težko živega videni. Toda takrat sem bil pripravljen se biti, pa tudi s hudičem. Volodijovski se je končno le per amicitiam postavil zanjo, ker je bila zaročena z drugim, še hujšim razbijajučem... Ej, pravim vam, gospodje, misil sem, da se posušim... Ni mi bilo ni do jedi ni do pijače... Šele, ko me je naš knez poslal iz Varšave v Smolensk, sem iztresel po poti ljubezen. Ni boljšega za take bolesti nego potovanje. Že v prvi milji mi je postal laž, a preden sem prišel do Vilna, mi ní bila več v glavi in do sedaj sem zdržal v samskem stanu. O, kaj! Ni boljšega sredstva za nesrečno ljubezen kakor potovanje!"

"Ti torej tudi to pravi?" je vprjal Kmitic.

"Pa je kako! Naj vragi tam poberejo vse krasotice z vse Litve in Poljske! Ne potrebujem jih več."

"In brez slovesa si odpotoval?"

"Brez slovesa, le rdeč trak sem vrgel za sabo, kar mi je srovvala neka stara ženska, ki je bila zelo izkušena v ljubezenskih stvareh."

"Na vaše zdravje, gospod!" se je vmešal Ganchof, obrnivši se zopet h gospodu Andreju.

"Na zdravje!" je odgovoril Kmitic. "Zahvalim od srca!"

"Do dna! Do dan! Gospod, tebi je čas na konja, a tudi nas sruža. Naj te Bog vodi in zopet privede nazaj!"

"Zdravstvujte!"

"Vrzi za seboj rdeč trak," je dejal Harlamp, "ali pa na prvem prenočišču lastnorčno ugasni ogenj z vedor vode. Zapomni si... če hočeš pozabiti!"

"Z Bogom!"

"Kmalu se vidimo zopet!"

"In morda kje na bojnem polju!" je dodal Ganchof. "Daj Bog da drug poleg drugega, a ne drug proti drugemu."

"Ni mogče drugače!" je odgovoril Kmitic.

In oficirja sta odšla.

Na zvoniku je bila sedem. Na dvorišču so konji tolkli s kopiti ob tlak, a skozi je bilo videti ljudi, čakajoči in pripravljeni. Čuden nemir je sprevaleval gospoda Andreja. Ponavljal si je: "Grem! Grem!" Domišljija mu je pričarala pred oči neznane

kraje in trume neznanih obrazov, ki jih je imel zavladati, a obenem ga je prevzel ob misli na to pot, kakor da bi ne bil nikdar misil prej nanjo.

"Treba je sestti na konja in odriniti, pa naj se zgodi, kar hocé... Kar bo, bo!" je mislil sam pri sebi.

Sedaj pa, ko so že konji prskali pred oknom in je odbila ura odhoda, je čutil, da bo ono življenje tam tuje, in vse, v kar se je uživel, česar se je privadol, s čimer je nehotje zrastel z duši in srcem, to ostane v tem kraju, v tej okolici, v tem mestu. Nekdaj Kmitic ostane tudi tu, a tja pojde nekak drug človek, tako tuj vsem, kakor bodo tudi vsi tudi njemu. Treba mu bo tam začeti popolnoma novo življenje, in Bog sam vedi, če bo imel za to volje.

Gospod Andrej je bil na duši smrtno pobit in radi tega se je v tem hipu čutil vprito teh novih izgledov in novih ljudi brez moči... Pomišljaj, da mu je bilo tu hudo in da mu bo tam hudo, a najmanj zelo težko.

Ali čas je! Čas je! Treba je dati čapko na glavo in iti!

Mar vendor brez slovesa?

Ali je mogoče biti tako blizu, potem pa tako daleč, a ne reči besede v slovo in odpotovati? Evo, kako daleč je prišlo?... Ali naj gre in pove: "Vsega je konec... Pojd, dekle, svojo pot, jaz pojdem svojo!" Čemu, čemu to tudi povedati, ko se je brez besed tako zgodilo! Saj vendor on ni več njen zaročene, kakor tudi ona ni in ne bo njegova žena. Propadlo je vse, konec je vsega, kar je bilo in se ne vrne več in se ne zveže nanovo več. Škoda časa, besed in novih muk.

"Ne pojdem!" je mislil Kmitic.

Toda na drugi strani ju veže še pokojnika volja. Treba se je še razločno in brez jeze zgovoriti o večni ločitvi in ji povedati: "Gospodična, ti me nočeš, torej ti vračam besedo. Ravnava oba tako, kakor da ni bilo oporoke... in naj vsak izmed naju išče sreče, kjer jo more."

Ona pa morda odgovori: "Jaz sem gospodiča že davno to izjavila, čemu mi sedaj ponavljajo to,"

"Ne pojdem! Naj se zgodi, kar hocé?" si je ponovil Kmitic.

In del si je čapko na glavo ter stopil iz sobe na hodnik. Hotel je naravnost sesti na konja in čimprej oditi skozi grajska vrata.

A na hodniku je naenkrat obstal, kakor bi ga bilo nekaj zgrabil za lase.

Polaštila se ga je taka želja, da jo vidi, da izpregovori z njo, da je nehal razmišljati, ali naj gre ali ne; prenehjal je pomisliti in bežal, dirjal je z zaprtimi očmi, kakor bi se hotel vrniti v vodo.

Pred vratim, izpred katerih so bili odstranili stražo, je nalepel na slugo gospoda mečnika.

"Ali je gospod mečnik v sobi?" je vprašal.

Gospod mečnik je pri oficirjih v orožarni."

"In gospodična?"

"Je doma."

"Pojni povedat, da odide gospod Kmitic na dolgo pot in želi videti gospodično."

Sluga je ravnal po ukazu; a preden se jé vrnzl z odgovorom, je pritisnil Kmitic na kljuko in vstopil brez dovoljenja.

"Prihajam, da se poslovim od gospodične," je dejal, "ker ne vem, če se še kdaj vidiva v življenju."

Naglo se je obrnil k slugi.

"Čemu še stojiš tukaj?"

(Dalje prihodnjic.)

T. C. Bridges—Ant. Anžič

NA POMOČ!

Novele
Grazia Deledda

"Ubogi človek!" sopiha Greg, končno vendarle sname živili vrv, zdirja do kolen v vodo in zaviti en konec vrv Zambu, ki si hitro vrže zanko okoli telesa. Nato pa Greg in Sam vrv zgrabitva in v vso močjo potegneta ter tako izpulita moža iz peska, ki ga je zasipal in ga spravita varno na breg.

Zambo pa stopi naravnost k Jimu in pravi:

"Ti dobr fant! Ako ti ne misliš na to, jaz umreti! Ti jako dobr fant!"

"Bila je urna misel in prav tedaj, ko je bila najbolj potrebná," reče profesor. "Jim, častitam ti."

Jim pa je zardel do uše.

"Ve — veseli me, da sem se na to spominil," izječla nazadnje.

"Toda kako bomo pa zdaj mogli priti čez?"

"Bo že šlo," pravi profesor.

"Zdaj je bila kriva le kri, ker se je mula z vrvjo odgrnila in je to ribe privabilo. Ali ni res tako, Zambo?"

Vodnik pa ni odgovoril. Tudi ni poslušal, ampak le buljil na kol na nasprotinem bregu reke in bil videti strašno presenečen.

Končno vzdigne roko in pokaže na kol, rekoč: "To ne prav. To prestavljeni!"

Greg rahlo zažvižga in priponni:

"Zdelo se mi je, da nekaj ni v redu. Ni verjetno, da bi bili postavili kol ob sipinah. Toda kdo bi nam bil vendor nastavil to zanko?"

"Ali je treba še izpravševati?" pravi Sam nekoliko prezirljivo. "Saj bi vendor lahko vedel, da nihče drugi ko Gadsden!"

"Neumnost!" ga zavrne Greg. "Saj je vendor nemogoče, da bi bil pred nami! Le pomisli, kakko smo hitili!"

"Pa vkljub temu je Gadsden!" odvrne Sam trdrovratno. "Ako prideš čez, bomo našli njegove sledove."

"To prav," reče Zambo. "Vi čakati. Jaz najti pot čez."

Zajaha torej svojo muho in odjezdi ob reki navzgor. Ni še preteklo pet minut, ko se ustavi in jim pomaiga in vsi hitijo za njim. Pokaže jim plitev brod, kjer so razločni sledovi kazali, da hodijo tod preko reke konji in goveda in vsa družba vodo brez vsake nezgode jahaje prebrede.

"To prav," reče Zambo. "Vi čakati. Jaz najti pot čez."

Zajaha torej svojo muho in odjezdi ob reki navzgor. Ni še preteklo pet minut, ko se ustavi in jim pomaiga in vsi hitijo za njim. Pokaže jim plitev brod, kjer so razločni sledovi kazali, da hodijo tod preko reke konji in goveda in vsa družba vodo brez vsake nezgode jahaje prebrede.

"Zdaj ti pa lahko pokažem," reče Sam in jaha po bregu dol proti kraju, kjer bi se bil Zambo kmalu ponesrečil. In res: zemlja okoli kola je bila sveže izkopana! "No, ali ti nisem pravil?" vpraša Sam.

"Da," reče Greg. "Vidim, da je kol nekdo prestavil; odkod pa veš, da je ta nekdo bil baš Gadsden?"

Sam pokaže na sled čevlja v sveže izkopani prsto.

"To je bil angleški škorenj in sicer številke devet."

Greg je omahoval, vendor pa se ni bil prepričan. "Ne morem uvideti, kako bi nas bil mogel prehiteti," reče zato. "To bi bilo le tedaj mogoče, ako je imel letalo."

"Letala ni imel," pravi Sam. "Imel pa je avto! Ali vsaj jaz sem skoraj prepričan, da ga je imel."

Odide torej preko prerijske (travnate ravnine), drugi pa mu radovedno sledijo. Naenkrat Sam obstane. "No, tu imate!" reče nakratko in pokaže na nedvomne sledove kavčukovih kol, ki so se odražali na golem prostoru med trdo, posušeno travo.

40. Hud udarec.

Nekaj hipov so vsi molčali in strme gledali sledove. Greg spregovori prvi. "Imaš prav, Sam, pa vendor se mi vse to čudno zdi! Kako je vendor močel z avtom priti preko vseh teh

hribov?"

"Saj ni šel po tej poti, Greg," pravi zdaj njegov oče. "Moral je hribi na severni strani obkrožiti. Razdalja je res mnogo večja, vendor z avtom te vrste — imel je cenen ameriški tip z visokimi kolesi — je lahko potoval štirikrat ali celo petkrat tako hitro kakor naše mule."

Greg prikima. "Zdaj vidim, očka. Torej je Sam ves čas prav imel. Gotovo pa Gadsden vso pot ne bo mogel rabiti avta!"

Oče se zasmije. "Seveda ne, a lahko se bo vozil preko vse te ravnine. Tako nas pa lahko daleč prehititi in nam vrhu tega še kakšno tako grdo zagode kakor danes."

"On zloben človek," opomni Zambo in tako resnična je bila opazka, da ji nihče ni ugovarjal.

(Dalje prihodnjic.)

MALI OGLASI

Malo stanovanje
se da v najem. Dve sobi. Vprašajte na 1376 E. 53rd St.

(Nov. 4. 6. 8)

Oglas

Iz urada blagajnika društva sv. Janeza Krstnika, št. 71, J. S. K. J. v Clevelandu, Ohio, se na znanja Mr. Louis Novaku in njegovi sestri Mary, da se zglašata pri blagajniku, da se izplača smrtnina po pokojnem očetu Louis Novaku.

Tony Rudman,
1277 E. 171st St. Cleveland, O.

Slovenec,
vdovec, star 33 let, se želi seznamiti z dekletem ali vdovo z enim otrokom, staro 25 do 30 let. Resne ponudbe naj se naboljšajo na urad tega lista.

Peč za gretje
na premog in plin, se prav počeni proda. Ravnotam se proda tudi lepe harmonike nemškega izdelka. 5409 Stannard Ave. (263)

Dr. France Prešern
št. 17 SDZ
Tem potom se pozivlje vse članstvo tega društva, da se govorito udeleži seje, ki se vrši 9. novembra v navadnih prostorih. Imamo veliko važnega za sklepati glede slavnosti, ki se vrši 29. novembra, in veliko drugih važnih stvari. S pozdravom, Frank Kranjc, predsednik.

Lepa soba
se odda za enega fanta. Gorčota: 1059 Addison Rd., zgoraj, spredaj. (263)

V najem se da
stanovanje, stiri sobe, na 922 E. 70th St. Cena nizka. Vpraša se na 903 E. 73d St. (262)

Stanovanje
se da v najem, stiri sobe, zgorej. Podstropje in klet, pralnica. 1000 E. 64th St. (261)</